

فعل مثبت و فعل منفی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و فعل‌های مثبت و منفی را بتوانند تفکیک کنند.

پروین نامه را نوشت.
احمد به کابل نرفت.

پرسش‌ها

?

- در جمله‌های بالا کدام فعل‌ها به کار رفته است؟
- آیا فعل را تعریف کرده می‌توانید؟

فعل مثبت

آن است که انجام کاری و یا نسبت دادن حالتی را به طور ثبوت بیان کند؛ یعنی

فعل از فاعل به ظهور رسیده باشد؛ مانند:

- پروین نامه را نوشت.

○ شریف آهنگ را خواند.

○ برف هوا را سرد ساخت.

فعل منفی

آن است که انجام نشدن کار و یا حالتی را به طریق منفی بیان کند؛ یعنی

فعل از فاعل به ظهور نرسیده باشد؛ مانند: نسرین آهنگ را نخواند. شریف نامه را

ننوشت. احمد نان را نخورد.

باید دانست که در زبان دری نشانه فعل منفی پیشوند «نه» نفی است که در

آغاز فعل می آید؛ مانند: نگفت، نمی خواند، نخواهد بود.

پیشوند «نه» وقتی به سر فعل می آید «ه» آن حذف می شود.

○ احمد به کابل نرفت.

○ ظاهر بشیر را ندید.

○ شریف با حمیده سخن نگفت.

○ متن درس را خاموشانه بخوانید.

○ چند شاگرد به نوبت درس را با آواز بلند بخوانند.

○ چند تن از شاگردان فعل‌های مثبت و منفی متن درس را روی تخته بنویسند.

○ نکات مهم درس را در کتابچه‌های خود یادداشت نمایید.

○ در مورد فعل‌های مثبت و منفی در گروه‌ها بحث کنید.

○ جمله زیر کدام فعل را نشان می‌دهد؟

• نادیه خانه رفت.

○ در جمله زیر فعل مثبت به کار رفته است یا منفی؟

• شریف نامه را ننوشت.

○ فعل مثبت و منفی را تعریف کنید.

○ فعل مثبت انجام دادن کاری را به طور ثبوت و فعل منفی انجام نشدن کاری را به

گونه منفی بیان می‌کند.

شماره	لغت	معنا
۱	ثبوت	ثابت شدن
۲	بیان	شرح، تعبیر، آشکار
۳	نفی	رد کردن
۴	طریق	راه، روش
۵	ظهور	معلوم شدن
۶	فاعل	کننده کار

در کتابچه‌های خود سه جمله بنویسید که در آن‌ها فعل مثبت و منفی به کار رفته باشد.